

Dag 1 - donderdag 26 september

Tijd			
12.30 - 13.20	<p>Inloop met lunch</p> <p>We lunchen gezamenlijk in het <u>Mariapark</u> aan de Oude Markt in Sittard.</p>		
13.30 - 13.50	<p>Opening</p> <p>In de prachtige <u>Basiliek Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart</u> heten G40-voorzitter Paul Depla en burgemeester Hans Verheijen van Sittard-Geleen de aanwezigen welkom. Burgemeester Verheijen geeft dan ook het stokje door aan de stad die de eerste G40 netwerkdag van 2025 organiseert.</p>		
13.50 - 14.05	<p>Verplaatsen naar het voormalige V&D gebouw</p>		
14.05 - 15.00	<p>Plenair; de nieuwe plannen van het Kabinet, de gevolgen voor onze steden en voor onze inzet</p> <p>Na een korte introductie van deze bijzondere locatie, <u>het voormalige V&D gebouw</u>, voeren we in een Lagerhuis-opstelling het gesprek met elkaar over de gevolgen van de nieuwe kabinetsplannen en Miljoenennota voor onze steden en staan we stil bij onze belangrijkste boodschappen en lobbyinzet.</p>		
15.00 - 15.45	<p>Met andere ogen naar de stad kijken</p> <p>Tijdens interactieve werk-wandelsessies in en om de historische binnenstad kijkt u, samen met een van de collegeleden van Sittard-Geleen, naar de stad door een 'transitie-bril'. U kunt kiezen uit de volgende transitiethema's: <i>Wonen in de stad Bouwen in de stad Cultuur in de stad Economie in de stad Gezondheid in de stad</i></p>		
15.45 - 16.15	<p>Ontvangst in Ligne met Limburgse vlaai</p>		
16.15 - 17.40	<p>Inspiratie gesprekken</p> <p>Wat vroeger een bedrijventerrein was aan de rand van de historische binnenstad is nu een gebied waar onderwijs, ontspanning en kunst een plek hebben. Dit is de plek waar u met inspirerende gasten en met voorbeelden uit onze G40-steden het gesprek gaat voeren over integrale gebiedsontwikkeling en stedelijke transformatie vanuit sociaal, economisch en ruimtelijk perspectief. De sessies kunnen input leveren voor het gesprek met minister Uitermark later op de dag.</p>		
	<table border="1"> <tr> <td> <p>Gesprek 1</p> <p><u>Sunny Selwerd</u>, een interactieve sessie over wijkvernieuwing waar fysieke, sociaal-economische en duurzame opgaven vanuit bewonersperspectief samengaan.</p> </td> <td> <p>Gesprek 2</p> <p><u>Samen Slim</u>, naar een gezamenlijk investeringsmodel voor gebiedsontwikkeling.</p> </td> </tr> </table>	<p>Gesprek 1</p> <p><u>Sunny Selwerd</u>, een interactieve sessie over wijkvernieuwing waar fysieke, sociaal-economische en duurzame opgaven vanuit bewonersperspectief samengaan.</p>	<p>Gesprek 2</p> <p><u>Samen Slim</u>, naar een gezamenlijk investeringsmodel voor gebiedsontwikkeling.</p>
<p>Gesprek 1</p> <p><u>Sunny Selwerd</u>, een interactieve sessie over wijkvernieuwing waar fysieke, sociaal-economische en duurzame opgaven vanuit bewonersperspectief samengaan.</p>	<p>Gesprek 2</p> <p><u>Samen Slim</u>, naar een gezamenlijk investeringsmodel voor gebiedsontwikkeling.</p>		
17.40 - 18.00	<p>Pauze</p>		
18.00 - 19.15	<p>In gesprek met Judith Uitermark, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties</p> <p>In een interactieve sessie staan we stil bij de opbrengst van deze middag, in aanwezigheid van de nieuwe minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Judith Uitermark. We verkennen met haar de actualiteit en reflecteren gezamenlijk op de gevolgen voor steden, de rol van steden en onze samenwerkingskracht. De minister is vanaf 18.30 uur aanwezig. Na afloop van dit programma onderdeel zullen wij gezamenlijk naar Mariapark lopen voor het diner.</p>		
19.15 - 22.00	<p>Diner: de 'Ronj Taofel' in Mariapark</p> <p>Net zoals de pelgrims eeuwen geleden deden, nuttigen we ons gezamenlijke avondmaal in de historische binnenstad van Sittard. U maakt kennis met het concept van de 'Ronj Taofel'. Bij elk van de vier gerechtenrondes hebben de</p>		

gasten de gelegenheid om van tafel te wisselen en steeds met andere gasten te spreken. Ook minister Uitermark schuift aan.

Bestuurlijke netwerkdagen in Sittard Geleen

26 en 27 september 2024

Programma

Dag 2 – vrijdag 27 september

Tijd				
09.30 - 10.00	Inloop Dag 2 vindt plaats op de Brightlands Chemelot Campus. Een uniek innovatief ecosysteem in de wereld van groene chemie, circulaire materialen en biomedische toepassingen met 120 bedrijven, 3.000 medewerkers en 1.000 studenten. Samen met Chemelot Industrial Park vormt Brightlands Chemelot Campus één van de grootste onderzoeks- en bedrijvenparken in Europa.			
10.00 - 10.45	Plenaire start G40-voorzitter Paul Depla en burgemeester Hans Verheijen van Sittard-Geleen, heten ons welkom op dag 2. Met Arne van Hout, directeur-generaal Openbaar Bestuur en Democratische Rechtsstaat op het Ministerie van BZK, duiden we – met de opbrengst van de eerste dag - de op Prinsjesdag gepresenteerde plannen van onze (nieuwe) regering. Daarbij hebben we aandacht voor de betekenis daarvan voor steden en de samenwerking met het Rijk. Loek Radix, executive director Chemelot, gaat in een prikkelende column in op het centrale thema van de G40 Bestuurlijke Netwerkdagen: Traditie en Transitie. De context van deze column is het gebied waar u op dat moment bent. Een groot industrieel complex dat transformeerde van een kolenindustrie, naar bulkchemie, naar fijnchemie, en nu naar een geheel circulaire industrie. De geleerde lessen van Chemelot kunnen een inspiratiebron zijn voor elke andere maatschappelijke transitie.			
10.45 – 11.00	Koffie/thee en tijd om te verplaatsen			
11.00 – 12.15	Verdiepende thema gesprekken – ronde 1 In parallelle werksessies gaat u met elkaar in gesprek over verschillende thema's. Deze worden afgetrapt door onze gasten en inhoudelijke experts op dit thema.			
	Thema 1 Ruimtelijke Puzzel	Thema 2 Serious game 'Thuis voor Iedereen'	Thema 3 Migratie, Asiel en Arbeid: Wachten of Werken?	Thema 4 Interbestuurlijke samenwerking (tot 12.30uur)
12.15 - 13.15	Lunch			
13.15 - 14.30	Verdiepende thema gesprekken – ronde 2			
	Thema 5 Pijloverleg Economie en Werk	Thema 6 Veiligheid (tot 15.15uur)	Thema 7 Betere perspectieven voor de jeugd in ons land, in samenwerking met onderwijs en kinderopvang	Thema 8 Impact toename thuiswonende mensen met dementie op onze wijken
14.30	Plenaire afsluiting en aansluitend een borrel			

Toelichting op de onderdelen – dag 1 donderdag 26 september

14.05 – 15.00   **Plenair; de nieuwe plannen van het Kabinet, de gevolgen voor onze steden en voor onze inzet**

Na een aftrap door de eigenaar van deze bijzondere locatie, het voormalige V&D gebouw, voeren we in een Lagerhuis-opstelling het gesprek met elkaar over de gevolgen van de nieuwe kabinetsplannen en Miljoenennota voor onze steden en staan we stil bij onze belangrijkste boodschappen en lobbyinzet.

15.00 – 15.45   **Met andere ogen naar de stad kijken**

Tijdens interactieve werk-wandelsessies in en om de historische binnenstad kijkt u, samen met een van de collegeleden van Sittard-Geleen, naar de stad door een ‘transitie-bril’. U kunt kiezen uit de volgende transitiethema’s:

1. Wonen in de stad
2. Bouwen in de stad
3. Cultuur in de stad
4. Economie in de stad
5. Gezondheid in de stad

16.15 – 17.40   **Inspiratiegesprekken**

Gesprek 1   Sunny Selwerd, een interactieve sessie over wijkvernieuwing waar fysieke, sociaal-economische en duurzame opgaven vanuit bewonersperspectief samengaan.

In deze interactieve verdieping bieden we bestuurders aanknopingspunten en handelingsperspectief om de volgende stap te zetten in een wijkvernieuwing waar de kracht van bewoners en ontwikkelkracht van wijkvernieuwingspartners optimaal worden benut. We gaan in op randvoorwaarden die nodig zijn voor de doorontwikkeling naar aardgasvrije wijken, welke rol je als bestuurder kunt nemen in voor investeringsvraagstukken en hoe bewoners eigenaarschap kunnen ontwikkelen in aardgasvrije wijken. En wat een vitale wijk economie nodig heeft en hoe je als bestuurder ondernemers ruimte kunt bieden om met ondernemerschap wijken sociaaleconomisch te versterken, wat ook kansen biedt om slimmer met ruimte om te gaan.

Nederland investeert al langer in de meest kwetsbare wijken. Ook bij gemeenten staat wijkvernieuwing hoog op de agenda. Er is steeds meer aandacht om samen te werken en te investeren in gelijke kansen. Met het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid levert het Rijk hier een belangrijke bijdrage aan.

Aan de hand van het inspirerende [Sunny Selwerd](#), gaan bestuurders met de minister en met elkaar in gesprek hoe herstructurering van woningen, de aanleg van een warmtenet en inzet op gezondheid en welzijn samen kunnen gaan. Zodanig dat bewoners eigenaarschap kunnen en willen ontwikkelen. Gezondheid en welbevinden van de bewoners is het overkoepelende uitgangspunt voor alles wat we doen bij het verbeteren van de wijk. Gezondheid betekent in dit geval zoveel mogelijk eigen regie te voeren over je leven, eigen lichaam, zorg, thuis, straat, wijk en toekomst. Vanuit dat beginsel werkt de wijkvernieuwing. Het uitvoeringsprogramma van Sunny Selwerd is daarom een combinatie van projecten die zich richten op: de openbare ruimte, woningbouw, energie, samenleven, meedoen, gezondheid, veiligheid en kansen voor kinderen.

Gesprek 2 Samen slim: Naar een gezamenlijk investeringsmodel van gebiedsontwikkeling

De samenleving is op allerlei plaatsen – ondanks de beste bedoelingen – vastgelopen in dure en verkokerde stelsels en systemen. Van mobiliteitsvraagstukken tot de energietransitie en van het sociaal domein tot het woningtekort en ruimte voor werken: overal zijn losse potjes en financieringsstromen met evenzovele begrotingen en een ruime mate van verantwoordingsbureaucratie. Het doorbreken daarvan kan leiden tot betere oplossingen, tegen minder maatschappelijke en publieke kosten, kortom: publieke winst. En dat doorbreken begint bij andere samenwerkingsvormen, andere opdrachtgevers en andere bekostigingsvormen.

De publicatie [Samen Slim, naar een maatschappelijk investeringsmodel voor gebiedsontwikkeling](#) van het Watertorenberaad is een uitnodiging om het gedachtengoed van een (breed) maatschappelijk investeringsmodel verder te brengen in de praktijk. Deze publicatie is een verdieping van twee eerdere publicaties [Schaalsprong Stad](#) en [Gebied en gemeenschap](#), gericht op het uitwerken van de bijbehorende financiële systematiek. Want met het juiste maatschappelijke investeringsmodel kan er ook daadwerkelijk integrale gebiedsontwikkeling plaatsvinden en kunnen er aantrekkelijke, klimaatadaptieve, bereikbare, betaalbare en energiezuinige woon- en werkomgevingen ontstaan.

Karin Schrederhof (vz G40 TG Woningmarkt), Maaïke Veening (vz G40 Fysieke Pijler) en Frank den Brok (vz G40 Pijler Economie en Werk) nemen het initiatief voor deze sessie en nodigen G40-bestuurders van harte uit om deel te nemen aan dit inspiratiegesprek. Na een toelichting op het rapport Samen Slim door Lex Brans gaan we in gesprek met de zaal. Ook hebben we interessante gasten uitgenodigd voor het panelgesprek. Dit zijn Hettie Politiek, programmadirecteur Grootschalige Woningbouw (ministerie Vro) en Gert-Joost Peek (lector gebiedsontwikkeling, hogeschool van Rotterdam). We gaan onderzoeken wat Samen Slim kan betekenen voor de G40-steden.

18.00 – 19.15 In gesprek met Judith Uitermark, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

In een interactieve sessie staan we stil bij de opbrengst van deze middag, in aanwezigheid van de nieuwe minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Judith Uitermark. We verkennen met haar de actualiteit en reflecteren gezamenlijk op de gevolgen voor steden, de rol van steden en onze samenwerkingskracht. De minister is vanaf 18.30 uur aanwezig.

Toelichting op de onderdelen – dag 2 vrijdag 27 september

10.00 – 10.45 Plenaire start

G40-voorzitter Paul Depla en burgemeester Hans Verheijen van Sittard-Geleenheten heten ons welkom op dag 2.

Met Arne van Hout, directeur-generaal Openbaar Bestuur en Democratische Rechtsstaat op het Ministerie van BZK, duiden we - met de opbrengst van de eerste dag - de op Prinsjesdag gepresenteerde plannen van onze (nieuwe) regering, de betekenis daarvan voor steden en voor de samenwerking met het Rijk. Hoe gaat het regeerprogramma doorwerken in de verhoudingen tussen Rijk en steden, waar liggen voor steden de grootste uitdagingen en waar kunnen BZK en de G40 elkaar versterken?

Loek Radix, executive director Chemelot, gaat in een prikkelende column in op het centrale thema van de G40 Bestuurlijke Netwerkdagen: Traditie en Transitie. De context van deze column is het gebied waar u op dat moment bent. Een groot industrieel complex dat transformeerde van een kolenindustrie, naar bulkchemie, naar fijnchemie, en nu naar een geheel circulaire industrie. De geleerde lessen van Chemelot kunnen een inspiratiebron zijn voor elke andere maatschappelijke transitie.

11.00 – 12.15 Verdiepende thema gesprekken – ronde 1

In parallelle werksessies gaat u met elkaar in gesprek over verschillende thema's. Deze worden afgetrapt door inhoudelijke experts op het gebied van dit thema.

Thema 1 Ruimtelijke Puzzel

We gaan met elkaar in gesprek over de ruimtelijke puzzel. In juni 2024 presenteerde het rijk het voorontwerp van de Nota Ruimte waarin het ruimtelijk beeld van Nederland in 2050 wordt geschetst. Het Planbureau voor de Leefomgeving presenteerde eind mei 2024 een onderzoek over de ruimtelijke voorstellen van de provincies en komt tot de conclusie dat er nog veel werk aan de winkel is. Er moeten scherpere keuzes gemaakt worden om tot een samenhangende visie te komen.

G40-steden hebben inbreng aan de provincies geleverd voor de ruimtelijke voorstellen, en hebben die in meer of mindere mate teruggevonden in de voorstellen van de provincies. Als G40 steden willen we graag ook in het vervolg een inbreng leveren aan het leggen van de ruimtelijke puzzel. Daarover gaan we in gesprek als steden en met het ministerie Adrian Los, directeur Ruimtelijke Ontwikkeling van het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

Thema 2 Serious game 'Thuis voor Iedereen'

In een regio waar een flink tekort aan (betaalbare) woningen bestaat, is het bieden van een thuis voor iedereen een ingewikkelde puzzel. Zeker als je de ambitie hebt om dat te combineren met de passende zorg en juiste ondersteuning. In de serious game Een thuis voor iedereen komt de praktijk op tafel. De serious game is een katalysator voor het voeren van het goede gesprek tussen betrokken partijen dat een opmaat kan zijn naar bestuurlijke afspraken in de regio. Ervaar het zelf tijdens deze deelsessie!

De VNG en de Provincie Zuid Holland begeleiden het spelen van de serious game. De themagroep Woningmarkt en de themagroep Wonen, Welzijn en Zorg organiseren samen deze sessie.

Thema 3 Migratie, Asiel en Arbeid: Wachten of Werken?

'Wachten of Werken', dit vraagstuk wordt in het gelijknamige onderzoeksrapport van Platform31 geadresseerd. **Platform31** presenteert een overzicht van (on)mogelijkheden rond de arbeidsparticipatie van asielzoekers. In deze gezamenlijke sessie van de themagroep Vergunninghouders en Asiel en de themagroep Sterke Keten gaan we met in gesprek over de inzichten uit het rapport en de keuzes die je als gemeente kan maken in bijvoorbeeld het vestigingsklimaat. Deze sessie is een vervolg op de plenaire bijeenkomst van de vorige bestuurlijke netwerkdag in Zaanstad over migratie.

Thema 4 Interbestuurlijke samenwerking (tot 12.30uur)

De regio wordt steeds belangrijker. Op de bestuurlijke netwerkdag in mei jl. spraken we over de doorwerking van 'Elke regio telt' en het hoofdlijnenakkoord. In het hoofdlijnenakkoord wordt ingezet op structureel investeren in samenwerking in de regio. Voor G40 gemeenten biedt dit belangrijke kansen; als centrumgemeente zijn de meeste G40-steden aanjager van regionale samenwerking. En kunnen zij bijvoorbeeld als trekker van het opstellen van regionale toekomstagenda's hun rol nemen. Hoe zorgen we dat we deze rol succesvol oppakken? En wat hebben we daarvoor nodig?

Dit gaan we in deze sessie verkennen. We doen dat met **Arne van Hout**, directeur-generaal Openbaar Bestuur en Democratische Rechtsstaat op het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Sofie Dreef, adviseur bij Berenschot en een van de auteurs van het onderzoek naar bestuurlijke regionale ecosystemen levert waardevolle inzichten voor dit gesprek.

13.15 – 14.30 Verdiepende thema gesprekken – ronde 2

Thema 5 Pijleroverleg Economie en Werk; campusontwikkeling, MKB en actualiteiten

We zijn te gast op de Brightlands Chemelot Campus. CEO Astrid Boeijen geeft een toelichting op hoe hier de verbindingen worden gelegd tussen kennisclusters industrie, regionaal MKB en onderwijs. Sittard Geleen trekt de pilots regionale MKB dienstverlening. In Sittard Geleen is inmiddels Ambitieuus MKB046 van start. Leon Klinkers van de Stadslabs Sittard-Geleen laat zien hoe deze aanpak in de praktijk werkt. In aanwezigheid van nationaal kwartiermaker van de Actieagenda MKB-dienstverlening Rob Schouten, wordt de aanpak gepresenteerd die regio's in staat stelt om in ongeveer 3 maanden een de kwaliteit van hun MKB-dienstverlening op een hoger niveau te brengen. In die drie maanden komen in een regio overheden, ondernemers en MKB-dienstverleners tot een aanpak waardoor het aantal mkb-ondernemers dat investeert in de toekomstbestendigheid van hun bedrijf groeit. Over heel Nederland gemeten investeert hier maar 15% van de mkb-ondernemers in, in een periode van economische transitie zou dit aandeel omhoog moeten.

In de pijler ook aandacht voor de actualiteiten in Den Haag en de lessen die we hebben geleerd tijdens de andere programmaonderdelen van de tweedaagse netwerkdag; we kijken daarbij vooruit op de komende periode.

Thema 6 Veiligheid (tot 15.15uur)

Deelnemers aan deze sessie ontvangen vooraf de agenda en bijbehorende stukken.

Thema 7 Betere perspectieven voor de jeugd in ons land, in samenwerking met onderwijs en kinderopvang

Als G40 zijn we volop bezig met uitvoering van de Hervormingsagenda in stad en regio. Op de bestuurlijke themabijeenkomst van 1 maart is vastgesteld dat veel goed gaat, maar twijfel is op zijn plaats of we de afgesproken doelen weten te halen. Belangrijke boodschap was dat we meer met het brede onderwijsveld moeten praten. We maken hiermee een begin op 28 juni in Almere. Dan agenderen we de samenwerking met onderwijs en kinderopvang. In deze sessie in Sittard-Geleen zetten we dat gesprek voort, maar dan in aanwezigheid van vertegenwoordigers van **MBO-raad, PO-raad, VO-raad en Kinderopvang**. Binnen het kader van de geformuleerde uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord willen we samen met deze organisaties praten over hoe onze gezamenlijke agenda eruit kan zien onder het nieuwe kabinet. Welke oplossingen kunnen we de bewindspersonen van VWS en OCW bieden om de jeugd in ons land betere perspectieven te bieden? Hoe kunnen we elkaar helpen bij het beteugelen van het beroep op jeugdhulp? Met het gezamenlijk gesprek over deze en andere vragen zetten we verdere stappen in de ontwikkeling van een gezamenlijke meerjarenagenda.

Thema 8   Impact toename thuiswonende dementerende mensen op onze wijken

Het aantal ouderen en daarmee mensen met dementie stijgt de komende jaren. In hoeverre zijn wij als centrumgemeenten hierop voorbereid? En hoe bereiden wij ons voor in onze stedelijke omgeving? Tijdens deze gezamenlijke sessie van ZJO en WWZ gaan wij onder andere met Alzheimer Nederland in gesprek over de dementie vriendelijke wijk. We krijgen inzicht in de inrichting van een dementievriendelijke wijk, zowel fysiek als sociaal. Aan de orde komt ook de vraag: hoe gaan wij om met onbegrepen gedrag van thuiswonende (oudere) mensen met dementie en de veiligheidsvraagstukken die hiermee annex zijn. Wat hebben (oudere) mensen met dementie, mantelzorgers en wijkgenoten nodig van de gemeente om tot een dementie vriendelijke wijk te komen.

14.30   Plenaire afsluiting

Onder het genot van een hapje en drankje, sluiten we de twee daagse gezellig af.